PROTOKOLLSUTDRAG
2026-04-30

§ 9 Budget 2027

Diarienummer BU 2026/69

Arbetsutskottets förslag till barn- och utbildningsnämnden

1. Barn- och utbildningsnämnden fastställer budgetunderlaget och äskar om en ramökning om totalt 13,63 miljoner kronor för 2027.
2. Barn- och utbildningsnämnden fastslår att insatser för ökad elevnärvaro, trygghet och förbättrad läsförmåga ska prioriteras inom ramen för budget 2027.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämndens totala budgetram för 2027 uppgår till 319,72 miljoner kronor. En ramökning om 13,63 miljoner kronor föreslås, vilket innebär att budgetramen för 2027 efter ökningen uppgår till totalt 333,35 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att den föreslagna ramökningen är nödvändig för att dels möta allmänna kostnadsökningar om cirka 7,63 miljoner kronor, dels kompensera för ökade hyreskostnader för Kvistbergsskolan om 3,0 miljoner. Därutöver avsätts 3,0 miljoner kronor för att möjliggöra riktade förstärkningar utifrån identifierade behov, främst inom grund- och gymnasieskolan.

Förutsättningar, demografi och anpassningar

Barn- och utbildningsförvaltningen har under vintern och våren tagit fram ett budgetunderlag för perioden 2027–2029, baserat på givna ekonomiska förutsättningar samt tillgängliga prognoser. Det övergripande målet har varit att bibehålla nuvarande verksamhetsstruktur och kvalitetsnivå inom barnomsorg och utbildning. Samtidigt har hänsyn tagits till demografiska förändringar och politiska prioriteringar som påverkar såväl resursbehov som verksamheternas inriktning.

Förskolan

Kommunens befolkningsprognoser visar en tydlig minskning av antalet barn i förskoleålder under de kommande åren. Under 2023 föddes endast 79 barn i kommunen, jämfört med cirka 120 året innan. Detta innebär att

efterfrågan på förskoleplatser successivt minskar, en utveckling som bedöms fortsätta under 2027.

Mot denna bakgrund planeras förskolans organisation att successivt anpassas i motsvarande takt, exempelvis genom justeringar av personalresurser och gruppindelningar. Anpassningarna ska genomföras med fortsatt fokus på kvalitet, trygghet och goda pedagogiska förutsättningar i barngrupperna. Den nuvarande geografiska strukturen med flera förskolenheter bibehålls, vilket skapar handlingsutrymme och flexibilitet om födelsetalen framöver skulle öka.

Grundskolan

Enligt prognos väntas en successiv minskning av elevantalet på sikt. Prognoserna visar cirka 50 färre elever år 2026 samt ytterligare omkring 50 färre elever under perioden 2027–2028. Barn- och utbildningsnämnden konstaterar att minskade elevkullar särskilt påverkar de mindre skolornas organisation och ekonomiska bärkraft.

För att möta verksamhetens behov inför 2027 och samtidigt stärka kvaliteten i grundskolan har nämnden tidigare tillfört extra resurser under 2026 i form av ett temporärt tillskott om cirka 2,5 miljoner kronor. Detta tillskott föreslås nu utökas till cirka 3,0 miljoner kronor år 2027, med inriktning mot hela grundskolans verksamhet. Satsningen skapar förutsättningar för att upprätthålla lärartäthet och stödinsatser trots minskande elevantal, samt att fortsatt stärka arbetet med grundläggande färdigheter, såsom läsning.

Att stärka elevernas läsförmåga har lyfts fram som en gemensam politisk ambition i budgetdialogen, då god läskunnighet tidigt i skolgången har positiva effekter genom hela utbildningskedjan. De tillkommande resurserna till grundskolan kan därför riktas mot läsfrämjande insatser, exempelvis genom utökad specialpedagogisk kompetens inom språk och läsning samt fortsatta kompetensutvecklingsinsatser för lärare. Därutöver kan resurserna användas för andra kvalitetshöjande åtgärder som bidrar till ökad trygghet och studiero.

Gymnasieskolan

För gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan visar prognoserna på en motsatt demografisk utveckling jämfört med övriga skolformer. Stora

elevkullar väntas slå igenom i gymnasiet från och med kommande läsår och därefter fortsätta öka successivt. Detta ställer ökade krav på organisationen, bland annat i form av fler undervisningsgrupper, ett utökat lärarbehov samt anpassade lokaler och resurser.

Budgetförslaget för 2027 tar höjd för denna utveckling genom att tillföra ökade resurser till gymnasieskolan. Tillskottet ska säkerställa att både den ordinarie gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan har förutsättningar att erbjuda plats, undervisning och adekvat stöd för de växande elevkullarna. Satsningen möjliggör bland annat fler utbildningsplatser och bibehållen programbredd, samtidigt som kvaliteten i undervisningen kan upprätthållas för befintliga elever.

Barn- och utbildningsförvaltningen poängterar att den slutliga gymnasieantagningen fastställs i september varje år, vilket innebär att prognoser alltid måste hanteras med viss försiktighet. Mot denna bakgrund förbereds organisationen gradvis utifrån de bästa tillgängliga underlagen, för att säkerställa beredskap inför kommande elevökningar utan att äventyra kvalitet eller arbetsmiljö.

Politiska fokusområden

I arbetet med budgetberedningen för 2027 har representanter för barn- och utbildningsnämnden och barn- och utbildningsförvaltningen gemensamt identifierat ett antal strategiska fokusområden för de kommande åren. Detta kan sammanfattas i tre övergripande områden: trygghet, elevnärvaro och språkutveckling.

Samtliga skolformer rapporterar utmaningar kopplade till elevernas närvaro och upplevelse av trygghet, vilket understryker behovet av långsiktiga och samordnade insatser. Arbetet med dessa frågor är redan påbörjat genom bland annat inrättandet av ett skolsocialt team, införandet av mobilfri skolmiljö samt utökade rastaktiviteter i grundskolan.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer dock att insatserna behöver intensifieras ytterligare under 2027, exempelvis genom fördjupad samverkan med socialtjänsten i ärenden som rör problematisk skolfrånvaro samt genom fortsatta satsningar på strukturerade trygghetsskapande arbetssätt och program.

I budgetunderlaget har dessa ambitioner integrerats genom de föreslagna resursförstärkningarna, särskilt inom grundskolan, samt genom viss omfördelning av befintliga medel för att möjliggöra riktade trygghets- och närvaroprojekt.

Vidare betonas språkutveckling och läsning som ett prioriterat område i nämndens kvalitetsarbete och nu även som ett tydligt budgetmässigt fokus. Redan inom förskolan har ökade språkliga utmaningar identifierats, vilket motiverar tidiga och strukturerade insatser som följer eleverna vidare genom grundskolan.

De politiska arbetsmötena inför budget har resulterat i en bred samsyn kring att tidiga satsningar på elevernas läsförmåga kan bidra till förbättrade studieresultat i samtliga ämnen på längre sikt.

Budgetförslaget skapar därför förutsättningar för att tidigare läsfrämjande projekt kan fortsätta och vidareutvecklas, samtidigt som nya läromedel och riktade kompetensutvecklingsinsatser inom språk- och läspedagogik kan finansieras.

Samlad bedömning

Barn- och utbildningsnämnden ser positivt på möjligheterna att under 2027 genomföra planerade insatser inom prioriterade områden som läsning, trygghet och elevnärvaro, samtidigt som de ekonomiska utmaningar som följer av förändrade elevantal hanteras, utan att behöva vidta omfattande nedskärningar i kärnverksamheten.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse av skolchef Johan Nilsson, 2026-04-27

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen
Kommunstyrelsen
Revisorerna

Datum: 2026-05-18
Antal sidor

Budget 2027-2029

Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Budget 2027-2029 3

1.1 Beräkningsförutsättningar 3

1.2 Bokslut 2025 och budget 2026 3

1.3 Budget 2027-2029 3

1.4 Kommentarer 3

1.4.1 Verksamhetsbeskrivning 3

1.4.2 Utmaningar och möjligheter 4

1 Budget 2027-2029

1.1 Beräkningsförutsättningar

- PO (personalomkostnader): 41 %
- Löneökning: 2,5 % (helår)
- Övriga kostnader: 2 %
- Internränta: 2,9 %
- Interna kostpriser: 2,5 %
- Internhyror: 3 %
- Övriga interna avgifter: Max 2 % men hänsyn ska tas till det faktiska kostnadsunderlaget.

1.2 Bokslut 2025 och budget 2026

	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse	Budget 2026
Förskola	-80 842	-82 876	-2 034	-79 203
Grundskola	-165 725	-164 380	1 345	-166 501
Gymnasieskola	-70 795	-71 086	-291	-75 554
Kulturskola	-3 621	-3 410	211	-3 627
Förvaltningsövergripande BUN	-837	-883	-46	-835
DRIFTNETTO	**-321 820**	**-322 634**	**-814**	**-325 720**

1.3 Budget 2027-2029

	Budget 2027 enligt KF	Äskande 2027	Budget 2027 inkl. äskande	Budget 2028	Budget 2029
Förskola	-78 776	-586	-79 362	-79 362	-79 362
Grundskola	-166 893	-4 807	-171 700	-171 700	-171 700
Gymnasieskola	-69 600	-8 111	-77 711	-77 711	-77 711
Kulturskola	-3 616	-105	-3 721	-3 721	-3 721
Förvaltnings-övergripande BUN	-835	-21	-856	-856	-856
DRIFTNETTO	**-319 720**	**-13 630**	**-333 350**	**-333 350**	**-333 350**

1.4 Kommentarer

1.4.1 Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, kulturskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskolan samt kommunal vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI). I kommunen fanns under 2026

föräldrakooperativet Kottarna i Torsby tätort och ett personalkooperativ i Rådom.

Inför läsåret 2026/2027 bedöms antalet barn och elever i kommunen ligga på en liknande nivå som föregående år, med vissa förändringar i den demografiska strukturen. Det totala antalet individer som omfattas av utbildningsverksamheten under 2027 kan därmed betraktas som relativt konstant. Enligt aktuell antagningsprognos förväntas förskoleverksamheten minska sitt underlag och samtidigt sker en ökning av elevantalet på gymnasieskolan, Stjerneskolan. Den slutgiltiga antagningen till gymnasieskolan fastställs först i september 2026, varför prognosen tills vidare ska tolkas med försiktighet.

1.4.2 Utmaningar och möjligheter

Barn- och utbildningsnämndens totala budgetram för 2027 uppgår till 319,72 miljoner kronor. En ramökning om 13,63 miljoner kronor föreslås, vilket innebär att budgetramen för 2027 efter ökningen uppgår till totalt 333,35 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att den föreslagna ramökningen är nödvändig för att dels möta allmänna kostnadsökningar om cirka 7,63 miljoner kronor, dels kompensera för ökade hyreskostnader för Kvistbergsskolan om 3,0 miljoner. Därutöver avsätts 3,0 miljoner kronor för att möjliggöra riktade förstärkningar utifrån identifierade behov, främst inom grund- och gymnasieskolan.

Förutsättningar, demografi och anpassningar

Barn- och utbildningsförvaltningen har under vintern och våren tagit fram ett budgetunderlag för perioden 2027–2029, baserat på givna ekonomiska förutsättningar samt tillgängliga prognoser. Det övergripande målet har varit att bibehålla nuvarande verksamhetsstruktur och kvalitetsnivå inom barnomsorg och utbildning. Samtidigt har hänsyn tagits till demografiska förändringar och politiska prioriteringar som påverkar såväl resursbehov som verksamheternas inriktning.

Förskolan

Kommunens befolkningsprognoser visar en tydlig minskning av antalet barn i förskoleålder under de kommande åren. Under 2023 föddes endast 79 barn i kommunen, jämfört med cirka 120 året innan. Detta innebär att efterfrågan på förskoleplatser successivt minskar, en utveckling som bedöms fortsätta under 2027.

Mot denna bakgrund planeras förskolans organisation att successivt anpassas

i motsvarande takt, exempelvis genom justeringar av personalresurser och gruppindelningar. Anpassningarna ska genomföras med fortsatt fokus på kvalitet, trygghet och goda pedagogiska förutsättningar i barngrupperna. Den nuvarande geografiska strukturen med flera förskolenheter bibehålls, vilket skapar handlingsutrymme och flexibilitet om födelsetalen framöver skulle öka.

Grundskolan

Enligt prognos väntas en successiv minskning av elevantalet på sikt. Prognoserna visar cirka 50 färre elever år 2026 samt ytterligare omkring 50 färre elever under perioden 2027–2028. Barn- och utbildningsnämnden konstaterar att minskade elevkullar särskilt påverkar de mindre skolornas organisation och ekonomiska bärkraft.

För att möta verksamhetens behov inför 2027 och samtidigt stärka kvaliteten i grundskolan har nämnden tidigare tillfört extra resurser under 2026 i form av ett temporärt tillskott om cirka 2,5 miljoner kronor. Detta tillskott föreslås nu utökas till cirka 3,0 miljoner kronor år 2027, med inriktning mot hela grundskolans verksamhet. Satsningen skapar förutsättningar för att upprätthålla lärartäthet och stödinsatser trots minskande elevantal, samt att fortsatt stärka arbetet med grundläggande färdigheter, såsom läsning.

Att stärka elevernas läsförmåga har lyfts fram som en gemensam politisk ambition i budgetdialogen, då god läskunnighet tidigt i skolgången har positiva effekter genom hela utbildningskedjan. De tillkommande resurserna till grundskolan kan därför riktas mot läsfrämjande insatser, exempelvis genom utökad specialpedagogisk kompetens inom språk och läsning samt fortsatta kompetensutvecklingsinsatser för lärare. Därutöver kan resurserna användas för andra kvalitetshöjande åtgärder som bidrar till ökad trygghet och studiero.

Gymnasieskolan

För gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan visar prognoserna på en motsatt demografisk utveckling jämfört med övriga skolformer. Stora elevkullar väntas slå igenom i gymnasiet från och med kommande läsår och därefter fortsätta öka successivt. Detta ställer ökade krav på organisationen, bland annat i form av fler undervisningsgrupper, ett utökat lärarbehov samt anpassade lokaler och resurser.

Budgetförslaget för 2027 tar höjd för denna utveckling genom att tillföra ökade resurser till gymnasieskolan. Tillskottet ska säkerställa att både den ordinarie gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan har förutsättningar att erbjuda plats, undervisning och adekvat stöd för de växande elevkullarna.

Satsningen möjliggör bland annat fler utbildningsplatser och bibehållen programbredd, samtidigt som kvaliteten i undervisningen kan upprätthållas för befintliga elever.

Barn- och utbildningsförvaltningen poängterar att den slutliga gymnasieantagningen fastställs i september varje år, vilket innebär att prognoser alltid måste hanteras med viss försiktighet. Mot denna bakgrund förbereds organisationen gradvis utifrån de bästa tillgängliga underlagen, för att säkerställa beredskap inför kommande elevökningar utan att äventyra kvalitet eller arbetsmiljö.

Politiska fokusområden

I arbetet med budgetberedningen för 2027 har representanter för barn- och utbildningsnämnden och barn- och utbildningsförvaltningen gemensamt identifierat ett antal strategiska fokusområden för de kommande åren. Detta kan sammanfattas i tre övergripande områden: trygghet, elevnärvaro och språkutveckling.

Samtliga skolformer rapporterar utmaningar kopplade till elevernas närvaro och upplevelse av trygghet, vilket understryker behovet av långsiktiga och samordnade insatser. Arbetet med dessa frågor är redan påbörjat genom bland annat inrättandet av ett skolsocialt team, införandet av mobilfri skolmiljö samt utökade rastaktiviteter i grundskolan.

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer dock att insatserna behöver intensifieras ytterligare under 2027, exempelvis genom fördjupad samverkan med socialtjänsten i ärenden som rör problematisk skolfrånvaro samt genom fortsatta satsningar på strukturerade trygghetsskapande arbetssätt och program.

I budgetunderlaget har dessa ambitioner integrerats genom de föreslagna resursförstärkningarna, särskilt inom grundskolan, samt genom viss omfördelning av befintliga medel för att möjliggöra riktade trygghets- och närvaroprojekt.

Vidare betonas språkutveckling och läsning som ett prioriterat område i nämndens kvalitetsarbete och nu även som ett tydligt budgetmässigt fokus. Redan inom förskolan har ökade språkliga utmaningar identifierats, vilket motiverar tidiga och strukturerade insatser som följer eleverna vidare genom grundskolan.

De politiska arbetsmötena inför budget har resulterat i en bred samsyn kring att tidiga satsningar på elevernas läsförmåga kan bidra till förbättrade studieresultat i samtliga ämnen på längre sikt.

Budgetförslaget skapar därför förutsättningar för att tidigare läsfrämjande

projekt kan fortsätta och vidareutvecklas, samtidigt som nya läromedel och riktade kompetensutvecklingsinsatser inom språk- och läspedagogik kan finansieras.

Samlad bedömning

Barn- och utbildningsnämnden ser positivt på möjligheterna att under 2027 genomföra planerade insatser inom prioriterade områden som läsning, trygghet och elevnärvaro, samtidigt som de ekonomiska utmaningar som följer av förändrade elevantal hanteras, utan att behöva vidta omfattande nedskärningar i kärnverksamheten.